

Vier de tussenruimte!

The image shows two women engaged in a creative textile project. They are working on a large, light-colored fabric panel that is stretched over a wooden frame. The fabric is covered in intricate, abstract patterns drawn in green and blue ink. The patterns consist of flowing, organic lines and shapes. One woman, standing on the right, is wearing a light blue, long-sleeved, button-down shirt and a matching skirt. She is focused on attaching a circular, textured piece of yellow fabric to the main panel. The other woman, kneeling on the left, is wearing a white sweater and black pants. She is also working on a similar yellow circular piece. The overall scene is one of collaborative creativity and hands-on learning.

Conferentie Onderzoek
& Creatieve praktijk
18 mei 2026

Grote maatschappelijke uitdagingen laten zich niet oplossen vanuit één discipline of sector. Ze vragen om kruisbestuivingen tussen diverse werelden. Die samenwerkingen blijken vaak complex. Tijdens de conferentie Onderzoek & Creatieve Praktijk op 18 mei 2026 stond daarom de volgende vraag centraal: hoe kunnen praktijkgericht onderzoek en de creatieve en culturele sector elkaar duurzamer en gelijkwaardiger versterken?

In de Bibliotheek Utrecht gingen ruim 150 onderzoekers, makers en partners uit de culturele en creatieve sector hierover in gesprek. De hele dag bewogen ze zich daarbij in de 'tussenruimte': het spannende speelveld tussen verschillende disciplines, belangen en leefwerelden.

Bij binnenkomst krijgen de deelnemers een kaartje met daarop één onafgemaakte zin. De aanvullingen laten meteen zien hoe verschillend die ruimte kan voelen.

Ik begeef me in de tussenruimte wanneer...

Vier de Tussenruimte!

Laura van Dolron

stand-up philosopher | theatermaker

“Omdat je veel lessen pas kan leren als je in de tussenruimte bent.”

Lees [hier](#) haar hele 'Ode aan de tussenruimte'.

...ik alle grenzen ken.

...ik ruimte ervaar om het nog niet te weten.

...ik begin aan een nieuw werk maar nog niet ben begonnen.

...ik vanaf het hoge koord naar beneden kijk.

...ik tuur in mijn vijver en luister naar het kabbelen van de waterval.

“Ik kom wat duisternis brengen”,

Marjolein van Heemstra

begon schrijver en theatermaker Marjolein van Heemstra haar verhaal. Vanuit haar fascinatie voor de nacht en het heelal maakte zij de afgelopen jaren honderden nachtwandelingen met groepen mensen. Oorspronkelijk begon die zoektocht vanuit een verlangen om de sterren beter te kunnen zien en het gevoel van ‘kosmologisch bewustzijn’ te ervaren: het besef hoe klein én verbonden we zijn binnen het enorme universum. Maar in een sterk verlicht land als Nederland bleek de sterrenhemel nauwelijks nog zichtbaar.

Tijdens haar nachtelijke wandelingen ontdekte Van Heemstra dat het donker veel meer biedt dan alleen zicht op sterren. In de duisternis ga je anders bewegen, anders luisteren en vooral anders kijken. Overdag kijken mensen volgens haar met een gerichte blik vooruit. Dan zijn vooral de kegeltjes in onze ogen actief. Die helpen ons doelgericht te kijken en details te onderscheiden. Een efficiënte, bijna roofdierachtige blik.

Ongetrainde staafjes

’s Nachts nemen de staafjes in onze ogen het over. Die zorgen voor perifere waarneming: een brede, zijwaartse blik waarmee je minder focust op één punt en je juist gevoeliger bent voor wat zich aan de randen afspeelt. ‘Van een priemend roofdier word je een prooidier dat de wereld zijwaarts waarneemt’, legt Van Heemstra uit. Volgens haar trainen we die blik nauwelijks nog. Daardoor blijft veel wat zich buiten onze directe focus bevindt ongezien.

Juist die ‘nachtblik’ ziet zij als een waardevolle manier van kijken tijdens samenwerkingen tussen verschillende disciplines en werelden. Dwalend kijken, noemde een man dat laatst in een interview. Van Heemstra sprak hem over het bijna verdwenen fenomeen ‘schemeren’: vroeger zaten mensen aan het einde van de dag een tijdlang zwijgend voor het raam terwijl het licht langzaam verdween. Niets doen, gewoon de gedachten laten gaan. De overgang van dag naar nacht aanschouwen. Met een dwalende blik de omgeving, met al haar nuances, laten binnenkomen.

Ruimte voor het onbekende

Volgens haar ontstaat in die bredere blik ruimte voor meerstemmigheid, verbeelding en nieuwe verbindingen tussen disciplines. Duisternis maakt de wereld groter, stelde ze. Waar licht dingen afbakent en vastzet, laat het donker ruimte voor het onbekende, voor nuance en voor wat nog niet direct zichtbaar is.

Tip van een deelnemer

Micha Hamel

Componist | dichter | onderzoeker |
voorzitter van de Akademie van Kunsten

“

Ik merkte dat er vandaag erg gezocht werd naar harmonie, elkaar goed leren begrijpen. We hebben de finish bereikt als we in harmonie zijn gekomen! Maar daarmee ga je voorbij aan frictie, en hoeveel inspiratie je daaruit kunt halen. Ik loop regelmatig tegen dingen aan die niet werken, die moeilijk zijn, en daarvan krijg ik dan nieuwe ideeën. Het is jammer dat we met optimisme zoveel overslaan waarvan je kunt leren.

”

“

In de zoektocht naar harmonie komt alles in onderhandeling. Maar soms zie jij de dingen gewoonweg beter dan ik. Dan moet de waarheid, na die onderhandeling, niet ergens in het midden uitkomen, maar dan moet je durven zeggen “Zo is het!” en die frictie durven aangaan. Onderhandelen is één van de technieken om tot waarheid binnen je project te komen, maar het is niet de enige methode.

”

Wat ga je doen om vandaag levend te houden?

“ Ga op zoek naar de mensen in het systeem die zichzelf durven te bevragen. ”

“ Ik ga ambassadeurs zoeken. ”

“ Doorvertellen. ”

“ Mezelf eraan blijven herinneren dat taal niet altijd talig is. Non-verbaal is net zo belangrijk. ”

Pitches Wanneer zet samenwerking écht iets in beweging?

Vijf organisaties pitchten kort een project waarin ze samenwerken aan een maatschappelijke uitdaging. De één nog in de prille fase, de ander al jaren op weg. Allen geven antwoord op de vragen: wat werkt goed en waar schuurt het?

Bottom-upbenadering: Concrete Blossom

door Malique Mohamud

The Niteshop van [Concrete Blossom](#) is meer dan een Rotterdamse winkel. Het is een plek waar buurtbewoners, kunstenaars, onderzoekers en ontwerpers samenwerken aan vraagstukken over stadsontwikkeling en samenleving. Het project vertrekt vanuit het idee dat de kennis van mensen uit diverse leefwerelden essentieel is voor maatschappelijke verandering. De frictie: de dagelijkse stadspraktijk gelijkwaardig laten samenwerken met de 'systeemwereld', die doorgaans de logica, taal en randvoorwaarden bepaalt.

Consortium: Arts in Health

door Ferdinand Lewis

[Arts in Health](#) wil kunst een blijvende plek geven binnen de zorg. In een project binnen het UMCG werkten vijf kunstenaars vijf maanden lang mee op verschillende ziekenhuisafdelingen. Thema: Zie de mens. Ze wisten meer ruimte te creëren voor persoonlijke aandacht, reflectie en menselijk contact binnen de zorgpraktijk. De frictie: Arts in Health kan de structurele druk in de zorg niet compenseren en moet worden geïntegreerd als een aanvullende praktijk, niet als vervanging van noodzakelijke veranderingen.

Rol van de intermediair: Art Partner

door Sandra Boer

[Art Partner](#) brengt kunstenaars en organisaties samen rond complexe vraagstukken. Zo werkte ze met bouwbedrijf BAM aan een uitdaging rond veiligheid op de werkvloer. Niet vanuit technische expertise, maar met een artistieke interventie die medewerkers hielp om anders naar het probleem te kijken. De uitdaging: organisaties willen vooraf vaak weten wat het traject gaat opleveren. Met hun [Creative Catalyst Cycle](#) bieden ze de klant houvast in het open proces en maken ze inzichtelijk wat er nodig is om beweging en nieuwe inzichten te creëren.

Project uit regeling Co-creatie en cultuurbeoefening: De Buurtpiste

door Janine Stubbe

[De Buurtpiste](#) neemt je mee naar Feijenoord, een Rotterdamse wijk met veel sociaal-economische uitdagingen. Codarts onderzoekt hoe circus als actieve kunstvorm kan bijdragen aan meer sociale cohesie en wederkerigheid in de wijk. Dit doet ze in samenwerking met Circusstad Festival, Theater Babel en Pameijer. Circus is een mooie, niet-talige manier van samenwerken. Je moet elkaar letterlijk opvangen en ondersteunen. De uitdaging van het project zit 'm in gelijkwaardigheid creëren tussen de partijen.

Project uit regeling Artistiek en Ontwerpend Onderzoek: E-Waste

door Kimmy Spreeuwenberg

[Recomposing e-waste](#) onderzoekt hoe afgedankte smartphones kunnen worden omgebouwd tot digitale muziekinstrumenten. Alle aangesloten partijen (waaronder de Willem de Kooning Academie, Waag, Fairphone en Fiber) zijn ervan overtuigd dat er te veel tech verspild wordt én dat het essentieel is om fysiek samen te werken om sneller beslissingen te maken en te synchroniseren. De uitdaging: niet iedereen heeft evenveel tijd voor dit traject.

Tip van een deelnemer

Rogier Brom

Coördinator van het team beleidsinformatie en onderzoek bij het ministerie van OCW

“

Zorg dat je in een samenwerking niet alleen bespreekt wat je wilt opbouwen, maar ook wat daarvoor eerst afgebroken moet worden. Wat zit er eigenlijk in de weg? Je moet tenslotte ruimte maken als je iets nieuws wilt opbouwen. Het is belangrijk om daarover goed te communiceren, want het kan zomaar zijn dat het project het anders niet haalt.

”

Reflectie Tussenruimte ontstaat niet vanzelf

Wat laten de vijf pitches samen zien?

Vanuit haar ervaring met ontwerpgericht onderzoek en transdisciplinair samenwerken kijkt Nynke Tromp van [PONT](#) naar de overkoepelende succesfactoren en aandachtspunten.

In alle trajecten ziet Tromp een vorm van 'tussenruimte' ontstaan: een vrije ruimte waarin verschillende disciplines en betrokkenen als coproductent kunnen instappen. Dat maakt de pitches krachtig. Tegelijkertijd mist Tromp aandacht voor het bewust ontwerpen van die tussenruimte. Samen leren en over disciplinaire grenzen heen kijken gaat niet vanzelf, maar vraagt om tijd en aandacht. Regelmatige reflectie op het proces hoort daarin geen bijzaak te zijn, maar een wezenlijk onderdeel van het gehele traject.

Alle onderzoekers slagen erin om vanuit kleine(re) praktijken verbinding te maken met grote maatschappelijke vraagstukken. De pitches laten goed zien hoe ervaringen uit de dagelijkse praktijk kunnen doorwerken op systeemniveau.

Tot slot wijst ze op de spanning tussen praktijk en systeemwereld. Projecten moeten zich uiteindelijk verhouden tot financiers, subsidies en verantwoordingssystemen. En bewijzen dat ze impact hebben gemaakt. Daarom is het belangrijk om al vroeg na te denken over wat je wilt meten of vastleggen. Dat is lastig, maar bedenk dat het niet alleen in de traditionele KPI's hoeft. Zorg dat je, ook tussentijds, kan laten zien dat je iets écht in gang zet.

In de deelsessie Borgen (zie pagina 21) gaat Tromp verder op dit onderwerp in.

Tip van een deelnemer

Jolanda Schouten

Beeldend kunstenaar | docent en onderzoeker HKU

“

De ontmoetingen van vandaag waren ontzettend waardevol. Dit soort bijeenkomsten zou je veel vaker moeten organiseren – niet alleen aan het einde van een programma, maar juist ook tussendoor. Om samen het gesprek over het proces gaande te houden. Want daar draait transdisciplinair werken uiteindelijk om.

”

Wat ga je doen om vandaag levend te houden?

“
In de tussenruimte spreek je je uit.
”

“
Altijd mensen blijven opzoeken en ook het ongemak.
”

“
Bij elke uitdaging te kijken naar de bril van de kunstenaar. Hoe kijkt de kunstenaar wanneer het perspectief niet bekend is?
”

'My knowledge is not central, but crucial'

Resultaten

In praktijk:

Gesloten keten Artis. Boeren uit Amsterdam Nieuw West gebruiken reststromen Artis en telen producten voor dieren en mensen in Artis.

Investerings in verwerking monostromen (zoals koffie en meer).
Wetenschappelijke publicaties

White papers

Logistiek is thema geworden in beleid
circulaire economie

“My knowledge is not central, but crucial”

Binnen één sector kun je veel verbeteren, maar pak je daarmee ook het onderliggende probleem aan?

Een sessie over transdisciplinair werken met

Antoine Heideveld van Het Groene Brein.

Neem de auto-industrie. Auto's zijn de afgelopen decennia veel zuiniger geworden: waar een auto in de jaren negentig gemiddeld 1 liter brandstof per 10 kilometer gebruikte, rijden moderne auto's nu ongeveer twee keer zo zuinig. Toch nam de totale milieubelasting niet af, omdat het aantal auto's enorm groeide. Volgens Heideveld een typisch voorbeeld waarbij het duidelijk is dat de oplossing niet door één sector bedacht kan worden.

Daarvoor is transdisciplinaire samenwerking nodig. Kennis wordt daarbij niet langer uitsluitend het domein van de wetenschap, maar van alle betrokken partners. Ieders kennis is even waardevol. Of zoals Heideveld het formuleert: 'My knowledge is not central, but crucial.' Vanuit die gedachte is het volgens hem essentieel om verschillende stakeholders al vroeg te betrekken bij het formuleren van het probleem zelf.

“Ik noem stakeholders in mijn onderzoek liever companions in thought. Het woord stakeholder suggereert dat het vooral over belangen gaat, terwijl het juist gaat over samen optrekken en naast elkaar staan.”

deelnemer Tina Rahimy, LKCA

De kracht van taal

Een belangrijk thema in de sessie is taal. In transdisciplinair samenwerken gebruiken verschillende disciplines vaak dezelfde woorden voor totaal andere concepten. Dat kan gemakkelijk tot misverstanden leiden. Zo betekent het woord 'infiltreren' voor een bestuurskundige iets heel anders dan voor een bodemkundige: infiltreren we in een organisatie, of infiltreert regenwater in de bodem?

Oefening in luisteren

De deelnemers ervaren tijdens een oefening in groepjes hoe lastig het is om iemands verhaal en onderliggende uitdaging goed na te vertellen. Als luisteraar kun je aspecten van het verhaal missen of anders interpreteren. Je neemt uiteindelijk vaak iets van jezelf mee bij het navertellen.

Dorothee Lucassen, directeur cultuurorganisatie Het Wilde Westen, vertelt aan een groepsgenoot over het spanningsveld tussen kunst en zorg in haar werk. Het Wilde Westen organiseert kunstactiviteiten met wijkbewoners en werkt daarbij steeds vaker samen met zorgprofessionals die mensen kunnen doorverwijzen naar hun culturele projecten.

Dorothee Lucassen

Lucassen benadrukt dat haar organisatie bewust wil vasthouden aan kunst maken als doel op zich, zonder dat activiteiten direct een therapeutisch doel hoeven te dienen. Deelnemers worden niet gezien als patiënten, maar zijn buurtbewoners met interesses en talenten. Tegelijkertijd merkt zij dat deelname aan kunstprojecten wel degelijk positieve effecten kan hebben, bijvoorbeeld doordat het het leven van mensen verruimt.

Hoe vat haar groepsgenoot dit samen?

Inhoudelijk heel nauwkeurig. Toch ontgaat het haar tijdens het luisteren én meeschrijven hoeveel emotionele lading Dorothee met haar lichaamstaal meegaf aan haar worsteling. Juist daarin werd voelbaar hoe moeilijk het is om haar visie structureel te verankeren in de samenwerking met de zorg.

Ook bij andere groepjes kwamen emoties, zoals trots, niet altijd terug in de samenvatting van de groepsgenoot. Een andere groepsgenoot bracht eigen ervaringen in tijdens het samenvatten van andermans verhaal. De conclusie ontstaat dat dat niet verkeerd hoeft te zijn, mits het helpt bij het begrijpen van de ander.

Smaakt dit naar meer? Lees dan verder: [Praktijkgids transdisciplinair werken](#)

Deelsessie 2

Maak onmogelijke projecten mogelijk

Maak onmogelijke projecten mogelijk

Hoe financier je projecten waarvan je vooraf nog niet precies weet wat ze opleveren? Daar gaat de workshop over van Foundation We Are en KIN (Klimaatonderzoek Initiatief Nederland). Beide organisaties bewegen zich bewust tussen kunst, onderzoek en maatschappelijke verandering, en zoeken naar nieuwe manieren van

samenwerken rond complexe transitie. Centraal in de workshop staat een experimenteel financieringsspel: The Funders' Beehive, geïnspireerd op Dragon's Den. Deelnemers pitchten zogenaemde 'impossible projects': ambitieuze plannen die vaak moeilijk binnen bestaande subsidie- en verantwoordingsstructuren passen.

Een project stelt bijvoorbeeld voor om mensen die zich inzetten voor klimaatwerk een basisinkomen te geven. Een ander project onderzoekt hoe verhalen en toekomstdenken een plek kunnen krijgen in de haven van Rotterdam. Niet alle plannen krijgen direct groen licht, maar juist het gesprek over wat financierbaar wordt gevonden blijkt waardevol.

Macht, rollen en verbeelding

Tijdens het spel wordt ook zichtbaar hoe sterk rollen en machtsverhoudingen doorwerken in subsidieprocessen. Sommige deelnemers voelen zich ongemakkelijk tijdens het pitchen, terwijl anderen bewust de rol van 'ideale financier' aannemen. Observatoren zien hoe stemgebruik, lichaamstaal en zelfs een simpel vel papier invloed hebben op de dynamiek tussen aanvragers en beoordelaars.

De workshop toont dat maatschappelijke transitie niet alleen vragen om nieuwe ideeën, maar ook om andere manieren van financieren, samenwerken en waarderen.

Deelsessie 3

De tussenruimte als taal, plek en leefwereld

De tussenruimte als taal, plek en leefwereld

Wat is eigenlijk die ‘tussenruimte’ waar tijdens de conferentie zo vaak over wordt gesproken? Volgens Malique Mohamud van Concrete Blossom ontstaat die ruimte precies daar waar verschillende leefwerelden, talen en identiteiten elkaar raken. Aan de hand van een collage van voedingsproducten uit allerlei culturen laat hij zien hoe losse elementen samen een groter verhaal kunnen vertellen.

Voor Mohamud begint echte kennis niet bij systemen of vaktaal, maar in de leefwereld van mensen zelf. Vanuit projecten als The Niteshop onderzoekt Concrete Blossom hoe gemeenschappen hun eigen kennis, taal en codes ontwikkelen. ‘Deze kennis is net zoveel waard als die uit academische vakbladen’, stelde hij.

Welke taal spreek je?

Een belangrijk thema in de sessie is taal. Iedereen ‘samplet’ volgens Mohamud taal, ideeën en codes uit verschillende werelden. Daarom is het belangrijk om je bewust te zijn

van je eigen vertrekpunt: vanuit welke positie kijk, spreek en vertaal je? Daarbij hoort ook het vermogen om tussen verschillende werelden en talen te schakelen. Iets wat hij omschreef als een vorm van ‘code-switching’.

De sessie draait uiteindelijk om de vraag hoe je complexe maatschappelijke vraagstukken toegankelijk en invoelbaar maakt, zonder de verbinding met de leefwereld te verliezen. Ongemak hoort daar volgens Mohamud bij. Juist wanneer samenwerking schuurt, ontstaat ruimte voor nieuwe vormen van begrip en gelijkwaardigheid.

Deelsessie 4

Hoe borg je aanpak én uitkomsten?

Hoe borg je aanpak én uitkomsten?

Hoe zorg je ervoor dat waardevolle samenwerkingen en opbrengsten rond complexe maatschappelijke vraagstukken beklijven? Nynke Tromp en Lotte Vergouwen van PONT presenteren zes strategieën, die vaak in combinatie gebruikt (kunnen) worden. Welke strategieën het beste werken, hangt af van de context, fase van het proces en de positie van betrokken partijen.

- 1. Verweven in systemen**
Zorg ervoor dat waardevolle uitkomsten niet 'projectmatig' blijven, maar opgenomen worden in beleid, werkprocessen, besluitvorming en routines.
- 2. Bouwen aan lerende organisaties**
Faciliteer een lerende organisatie: maak het ophalen, delen en doorontwikkelen van inzichten structureel.
- 3. Eigenaarschap organiseren**
Bespreek en leg vast bij wie het eigenaarschap ligt om de uitkomsten te onderhouden en verder te brengen.
- 4. Borging via taal, routines en cultuur**
Maak interventies betekenisvol in het dagelijks handelen. Zorg voor herkenbare waarden en vertel en vertaal het door.
- 5. Ambassadeurschap organiseren**
Stel een netwerk van 'dragers' samen met mensen in verschillende rollen en posities.
- 6. Count what you care for**
Maak de waardevolle opbrengsten expliciet. Dat kan in meer dan alleen cijfers en data. Denk aan verhalen, reflecties, casuïstiek en geleerde lessen.

Lees hierover meer in het essay Borgen op de website van PONT.

Deelsessie 5

Samen leven, niet naast elkaar

Samen leven, niet naast elkaar

Hoe creëren we meer sociale samenhang in een vergrijzende samenleving? Om die vraag draait deze workshop van Malin Winter en Jolinde Dermaux van Movisie. Deelnemers onderzoeken hoe kunst, praktijkonderzoek en gemeenschappen elkaar kunnen versterken.

“In kunst en makerschap zit een creativiteit die andere dingen aanwakkert dan alleen ratio”,

klinkt het tijdens de sessie. Juist die creatieve blik kan helpen om nieuwe vormen van ontmoeting te ontwikkelen.

Groepsopdracht

In vier gemengde groepjes werken deelnemers ideeën uit voor nieuwe sociale verbanden in buurten en wijken. De voorstellen lopen sterk uiteen, maar draaien allemaal om wederkerigheid en gedeeld eigenaarschap. Zo ontstaan ideeën rond samen koken en samen kunst maken. Een andere groep onderzoekt hoe de supermarkt meer een ontmoetingsplek kan worden, bijvoorbeeld met ‘babbelsbaskets’ voor mensen die openstaan voor een praatje.

Ook technologie en nieuwe woonvormen komen voorbij, zoals woonprojecten waarin jongeren en ouderen elkaar ondersteunen. Een vierde groep benadrukt juist het belang van ontmoetingen zonder labels: plekken waar mensen samenkomen vanuit gedeeld enthousiasme, niet vanwege leeftijd, afkomst of doelgroepdenken.

Tot slot een vraag

Wat is er nodig om praktijkonderzoek en de creatieve sector meer te verbinden?

Een greep uit de antwoorden:

“Als je met kunstenaars werkt is het belangrijk dat je ze op tijd betreft en goed betaalt als professionals.”

“Bij financiering niet te veel aan de achterkant zitten en alles dicht willen regelen. Niet te veel focus op verantwoording.”

“Niet alles hoeft meteen een grandioos succes te zijn.”

“Het is in projecten belangrijk om ruimte en tijd in te richten om elkaars rollen, behoeftes en belangen te begrijpen.”

Wat gebeurt er als emoties vorm krijgen in VR?

Wat gebeurt er als emoties vorm krijgen in VR?

Hoe ontwikkel je samen met wetenschappers, psychologen en therapeuten Virtual Reality-toepassingen met mogelijk therapeutische waarde? En wat vraagt dat van de teams? Soul Paint is een bekroonde VR-ervaring waarin deelnemers hun emoties en lichamelijke sensaties omzetten in een driedimensionaal kunstwerk. De ervaring zelf wordt daarmee onderdeel van het verhaal: wat je voelt, krijgt letterlijk vorm in de virtuele ruimte. Heleen Rouw, programmadirecteur [CIIC](#), modereert een sessie over de samenwerking rond Soul Paint. Samen met maker Niki Smit van [Monobanda](#) en onderzoeker Joanneke Weerdmeester neemt zij het publiek mee in een project dat de grenzen tussen kunst, technologie en onderzoek verkent.

Terugblik Laat het wortelen

Tijdens een gezamenlijke afsluiting blikken Paul van Rooij, bestuursvoorzitter van Regieorgaan SIA, en Gabbi Mesters, directeur-bestuurder van het Fonds voor Cultuurparticipatie, terug op de conferentie.

Gabbi Mesters vertelt over haar deelname aan de deelsessie Making impossible projects possible. Daarin werd een rollenspel gedaan waarin deelnemers tegenover elkaar stonden als subsidieaanvrager en -verstrekker. Al snel werd zichtbaar hoe ongelijk die verhouding soms voelt. De aanvrager stelde zich kwetsbaar op, terwijl de beoordelaar meer afstand hield. De meest waardevolle momenten ontstonden volgens haar wanneer deelnemers elkaar echt ontmoetten bij de vraag: hoe leggen we onze kennis bij elkaar?

“De energie ontstond pas wanneer je voelde: we gaan hier samen iets aan doen.”

Terugblik Laat het wortelen

Geen afvinklijstje

Paul van Rooij haakt daarop aan met de inzichten uit de deelsessie over het borgen van transdisciplinaire samenwerking. Daar ging het niet alleen over resultaten vasthouden; hij noemde het 'vrijwaren': ruimte geven aan ontwikkelingen, zodat die verder kunnen groeien. Volgens Van Rooij vraagt dat ook iets van financiers en kennisinstellingen. Praktijkpartners meenemen mag geen 'vinkje' worden, maar moet een wezenlijk onderdeel zijn van de vormgeving van een traject.

Heb vertrouwen

Beiden spreken hun enthousiasme uit over de kruisbestuiving tussen onderzoek, creatieve praktijk en maatschappelijke vraagstukken. Gabbi Mesters benadrukt dat het belangrijk is om vertrouwen te houden in deze manier van samenwerken, juist omdat de culturele sector vaak moeite heeft om de waarde van haar werk in harde termen uit te drukken. Samen lukt dat wel. Tegelijkertijd heeft die 'tussenruimte', die tijdens de conferentie voelbaar was, wel continu zorg en aandacht nodig om duurzaam te wortelen.

Paul van Rooij verwijst daarbij naar de keynote van Marjolijn van Heemstra over 'zijwaarts kijken'. Hij roept deelnemers op om financiers en organisaties kritisch te blijven bevragen wanneer zij samenwerkingen zouden belemmeren.

Geef tegengas

Die oproep krijgt meteen een kritisch vervolg van Malique Mohamud van Concrete Blossom. Hij benadrukt dat goede bedoelingen alleen niet genoeg zijn. In veel regelingen zijn institutionele partijen nog altijd de penvoerder en daarmee de dominante partij. 'Dat zijn keuzes, en daar moeten we kritischer naar durven kijken', stelt hij. Volgens Mohamud dreigt gelijkwaardigheid anders al snel een mooi ideaal te blijven. Kritische zelfreflectie is nodig is om werkelijk ruimte te maken voor gelijkwaardige samenwerking.

Tip van een deelnemer

Katrien Markus

Zelfstandig creatief | brengt beweging
in organisaties

“

Tijdens de conferentie kwam het begrip ‘tijd’ steeds terug. Niet alleen bij de sprekers die hun tijd zagen wegtikken op de stopwatch voor hun neus, maar ook omdat echte samenwerking tijd vraagt. Tijd om anderen te leren kennen, te luisteren én om ruimte te voelen iets vólledig te mogen inbrengen. In mijn werk betekent dat vaak: achteroverzitten en aandachtig luisteren – er echt zijn. Tijd is geen praktische bijzaak, maar een essentiële factor in hoe we met elkaar omgaan.

”

Wat ga je doen om vandaag levend te houden?

“

Make a deeper connection with the people I met today.

”

“

Proberen overdag te wandelen als in de nacht, de duisternis te zien, de sterren te tellen, mijn kijkstaafjes te stimuleren breed te kijken en het niet-weten toe te laten.

”

“

Proberen om taal te vinden om kunst, cultuur en creatieve praktijk voor altijd vanzelfsprekend onderdeel te maken van onderzoek?

”

Wie de tussenruimte serieus wil nemen, moet ook anders leren kijken. Minder priemend, meer zijwaarts. Zoals Marjolijn van Heemstra meegaf: train die kijkstaafjes!

“Over tien jaar is de tussenruimte onze wereld, en geen mooi abstract idee.”

Brief uit de Toekomst van Laura van Dolron

Vier de Tussenruimte!

Onderzoek & Creatieve Praktijk

De conferentie **Onderzoek & Creatieve Praktijk** is onderdeel van het gelijknamige [pilotprogramma](#). Het doel: de samenwerking tussen praktijkgericht onderzoek en de culturele en creatieve sector versterken. Door kennis uit verschillende domeinen te verbinden ontstaan nieuwe denkrichtingen en oplossingen voor urgente maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering, digitalisering en sociale ongelijkheid.

Heb je vragen of ideeën? Mail naar het projectteam via onderzoekencreatievepraktijk@regieorgaan-sia.nl.

Colofon

Projectteam: Eva Roolker (SCI), Nina Pigaht (FCP), Thomas Kelderman (SIA)

Tekst: Schrijf-Schrijf

Fotografie: Marieke Wijntjes

Coverfoto: St. Villa Maecenatis - *Draden van ons Nederlandse slavernijverleden*, ontwerp wandkleed: Munir de Vries

Ontwerp: Ontwerpwerk

stimulerings
fonds
creatieve
industrie

